

Затверджено Вченою радою
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
«29» червня 2026 року (протокол № 15)

Введено в дію наказом в.о. ректора
№ 775-32 від «02» липня 2026 року

Головуючий
на засіданні Вченої ради

Валерій КОПІЙКА

ПОЛОЖЕННЯ **про систему забезпечення академічної доброчесності** **у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка**

1. Загальні положення

1.1. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі – Положення) є нормативним (внутрішнім) актом Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Університет), яким встановлюються базові цінності, принципи і правила академічної доброчесності, визначаються складові та суб'єкти системи забезпечення академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності, порядок їх виявлення, фіксації та перевірки фактів порушень, заходи реагування і види академічної відповідальності, а також процедурні гарантії розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності з метою утвердження культури академічної доброчесності, забезпечення якості освітньої, наукової (творчої) діяльності та довіри суспільства до результатів навчання і наукових (творчих) досягнень в Університеті.

1.2. Положення розроблене відповідно до Конституції України, Закону України «Про академічну доброчесність» (далі – Закон), законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, Кодексу законів про працю України, інших актів законодавства України, Статуту Університету та Хартії академічної доброчесності Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Хартія).

При застосуванні цього Положення враховуються рекомендації міжнародних організацій у сфері академічної доброчесності та інтелектуальної власності, зокрема Рекомендації ЮНЕСКО про етику штучного інтелекту (2021), документи Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ/WIPO). Європейської мережі академічної доброчесності (ENAI). Бухарестська декларація етичних

цінностей і принципів вищої освіти в Європейському регіоні, а також Велика хартія університетів (Magna Charta Universitatum) тощо.

1.3. Дія цього Положення поширюється на всіх суб'єктів академічної діяльності Університету – педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, викладачів, здобувачів освіти всіх рівнів, вступників, учасників та організаторів конкурсів, експертів у сфері освіти і науки, а також на інших осіб, залучених до освітньої і наукової (творчої) діяльності Університету.

Дія цього Положення не поширюється на відносини щодо набуття, здійснення та захисту особистих немайнових і майнових авторських та/або суміжних прав, що регулюються законодавством України про інтелектуальну власність.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

автор — фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);

академічна доброчесність — сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;

академічна спільнота — Університету — сукупність всіх суб'єктів академічної діяльності Університету;

академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

академічний твір — твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проекту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або нормативним актом Університету;

адміністратор Системи виявлення порушень академічної доброчесності — працівник Університету, який призначається наказом ректора і відповідає за організацію робіт із виявлення та запобігання порушенням академічної доброчесності в Університеті, координацію діяльності операторів Системи у різних структурних підрозділах Університету та взаємодію з власниками (розробниками) програмних засобів виявлення ознак порушень академічної доброчесності;

бездіяльність — неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання) або свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, нормативними актами Університету;

відчуження авторства — передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його автором. Авторство вважається відчуженим з моменту оприлюднення академічного твору (його частини) під іменем особи, яка не є його автором;

висновок експерта — мотивований висновок особи (комісії), уповноваженої давати експертну оцінку наявності чи відсутності ознак порушення академічної доброчесності в академічному творі або навчальній роботі за результатами аналізу звіту подібності та змісту твору (роботи) у контексті;

джерело інформації — друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого отримано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;

звіт подібності — електронний документ, сформований спеціалізованим програмним забезпеченням Системи виявлення порушень академічної доброчесності, що містить відомості про текстові збіги (запозичення) в академічному творі або навчальній роботі з іншими джерелами, з обов'язковим зазначенням дати і часу перевірки, обсягу перевіреного тексту, переліку та кількості виявлених джерел збігів. Звіт подібності є допоміжним інструментом виявлення ознак порушення і не є доказом порушення академічної доброчесності сам собою;

інституційні порушення академічної доброчесності — порушення, що полягають у невиконанні Університетом (його структурними підрозділами, посадовими особами) обов'язків із забезпечення академічної доброчесності, передбачених законом та цим Положенням, зокрема щодо створення системи забезпечення академічної доброчесності, проведення навчання з академічної доброчесності, своєчасного реагування на повідомлення про порушення, перевірки академічних творів на наявність ознак порушень;

керівник роботи — науковий керівник, керівник кваліфікаційної роботи, керівник курсової роботи, відповідальний за зміст та якість підготовки відповідного академічного твору здобувача освіти; стосовно дисертацій — науковий керівник (для здобувачів ступеня доктора філософії, доктора мистецтва) або науковий консультант (для здобувачів ступеня доктора наук);

конфлікт інтересів — суперечність між приватним інтересом особи та її обов'язками, що може вплинути на об'єктивність прийняття рішень такою особою стосовно іншого суб'єкта академічної діяльності;

навчальна робота — результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;

оператор Системи виявлення порушень академічної доброчесності — працівник Університету (структурного підрозділу), відповідальний за прийом академічних творів та навчальних робіт на перевірку, безпосереднє завантаження їх до Системи, генерування звіту подібності та передавання його керівнику роботи (відповідальній особі), ведення електронного обліку перевірених робіт;

повідомлення про порушення академічної доброчесності — звернення суб'єкта академічної діяльності або іншої особи до уповноваженого органу (уповноваженої особи) Університету про відомі їй факти, що мають ознаки порушення академічної доброчесності, подане в письмовій або електронній формі з підписом особи;

приписування авторства — зазначення як автора (співавтора) академічного твору особи, яка не брала участі у створенні такого твору або брала незначну участь, що не дає підстав вважати її автором (співавтором);

самоплагіат — оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів без належного посилання на попередню публікацію;

система виявлення порушень академічної доброчесності Університету — (далі — Система) — сукупність спеціалізованого програмного забезпечення, баз даних, організаційних заходів та посадових осіб, що забезпечують перевірку академічних творів і навчальних робіт на наявність ознак порушень академічної доброчесності;

суб'єкти академічної діяльності — педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші вчені, здобувачі освіти, вступники, учасники та організатори

конкурсів, експерти у сфері освіти і науки, суб'єкти освітньої діяльності, суб'єкти наукової діяльності;

уповноважений орган — колегіальний орган Університету, уповноважений розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності;

уповноважена особа — педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник Університету, уповноважений реагувати на порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені цим Положенням та іншими нормативними актами Університету;

фабрикація — вигадкування даних чи фактів, що використовуються в академічній діяльності, та подання їх як справжніх;

фальсифікація — свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються академічної діяльності, з метою спотворення результатів.

2. Цінності та принципи академічної доброчесності

2.1. Базовими цінностями академічної доброчесності, що сповідуються університетською спільнотою, є:

- чесність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами;
- довіра до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів;
- повага до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб;
- справедливість у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, створення справедливих політик Університету, послідовне та неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів академічної діяльності;
- відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності;
- стійкість у доброчесному провадженні академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до порушення академічної доброчесності та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;
- рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість у захисті академічної доброчесності в академічній діяльності;

2.2. Університет визнає та утверджує додатковими цінностями академічної спільноти академічну свободу, академічну автономію та служіння суспільству, що доповнюють та не суперечать базовим цінностям академічної доброчесності.

2.3. Реалізація політики забезпечення академічної доброчесності в Університеті здійснюється на основі таких принципів:

- пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти через навчання, виховання, стимулювання і заохочення;
- відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень та відповідальність за них;
- нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;

- повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність прав інтелектуальної власності;
- уникнення конфлікту інтересів.

3. Правила академічної доброчесності

3.1. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники Університету та інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність, у своїй педагогічній, науково-педагогічній та викладацькій діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил академічної доброчесності:

- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;
- перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;
- чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;
- доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;
- власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;
- стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;
- вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених цим Положенням;

3.2. Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями (зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення та вмінь критично сприймати інформацію), про що належно зазначається у відповідному навчальному завданні.

3.3. Суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності Університету у своїй науковій діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил академічної доброчесності:

- забезпечувати прозорість наукового дослідження шляхом надання достовірної інформації про первинні дані дослідження, використані методи, методики, матеріали, обладнання, порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну дослідницьку діяльність;
- аналізувати надійність і достовірність вихідної інформації та раніше отриманих наукових результатів, що використовуються для отримання нових наукових результатів;

- формулювати висновки і рекомендації за результатами наукових досліджень на основі належних доказів і фактів;
- чітко виокремлювати і розмежовувати результати власної наукової діяльності та результати наукової діяльності інших осіб;
- під час оприлюднення результатів наукових досліджень нести відповідальність за їх достовірність і вплив на суспільство;

3.4. Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил академічної доброчесності:

- виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;
- у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;
- включати раніше створений власний академічний твір (повністю або частково) до нового академічного твору лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

3.5. При створенні академічного твору автор зобов'язаний дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності. Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено в такому академічному творі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора. Посилання здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок автора в академічному творі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

3.6. Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації. У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в академічному творі.

3.7. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори, а також інші особи, які брали участь у роботі над ним (надання рекомендацій, консультування, редагування, оформлення, виконання експериментів, розрахунків, перекладу тощо), із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

3.8. У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це обов'язково зазначається в цьому новому академічному творі з посиланням на попередню публікацію.

3.9. У разі використання в академічному творі об'єкта (результату), згенерованого штучним інтелектом, автор зобов'язаний повідомити про це в такому творі (роботі) із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис у порядку, визначеному Положенням про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм в Університеті.

3.10. Тексти прийнятих до захисту в Університеті дисертацій та кваліфікаційних робіт, підписані кваліфікованим електронним підписом їх авторів, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі на офіційному

вебсайті Університету та в Національній репозитарії академічних текстів, на постійній основі, з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації.

3.11. Кожен суб'єкт академічної діяльності має право на добросовісне оцінювання результатів його академічної діяльності. Оцінюванню підлягають персональні (індивідуальні) результати діяльності особи, досягнуті нею особисто, або результати діяльності авторського колективу.

3.12. Особи, які проводять оцінювання, зобов'язані забезпечити, щоб оцінювання здійснювалося:

- з дотриманням цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;
- відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання, процедур оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання;
- за допомогою методів та інструментів оцінювання, що здатні забезпечити досягнення мети оцінювання;
- за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами);
- за відсутності конфлікту інтересів або після його врегулювання у визначеному порядку;
- за відсутності упередженого ставлення або дискримінації особи за будь-якою ознакою;

3.13. Забороняється оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її академічної діяльності.

3.14. Особи, які здійснюють експертну діяльність у межах процедур забезпечення якості освіти, державного нагляду (контролю) у сфері освіти, державної атестації наукових установ та закладів освіти, проведення конкурсів, наукової і науково-технічної експертизи, рецензування академічних творів, інших процедур у сфері освіти і науки, зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

3.15. Особа не може брати участь у процедурах і заходах зовнішнього забезпечення якості освіти щодо закладу освіти, наукової установи, в яких вона працювала чи здобувала освіту, протягом трьох років з дня звільнення або завершення навчання у відповідному закладі.

3.16. Організатор конкурсу зобов'язаний:

- чітко визначати категорії осіб (суб'єктів), які можуть брати участь у конкурсі;
- створити рівні умови для всіх учасників конкурсу на всіх етапах його проведення;
- заздалегідь оприлюднювати чіткі і зрозумілі правила проведення конкурсу та забезпечити їх безумовне дотримання;

3.17. Університетська спільнота поважає права інтелектуальної власності та дотримується вимог Цивільного кодексу України (книга четверта «Право інтелектуальної власності»), Закону України «Про авторське право і суміжні права» та інших актів законодавства про інтелектуальну власність.

3.18. Дотримання академічної доброчесності у частині належного посилання на джерела та зазначення авторства не звільняє від обов'язку додержання майнових і особистих немайнових прав інтелектуальної власності. Питання порушення прав інтелектуальної власності, що не охоплюються поняттям порушення академічної доброчесності, вирішуються у порядку, визначеному законодавством про інтелектуальну власність, та не належать до предмета цього Положення.

3.19. Якщо при виявленні ознак порушення академічної доброчесності одночасно виявлено ознаки порушення прав інтелектуальної власності третіх осіб (зокрема невикладені авторські винагороди, відсутність ліцензійного договору, неправомірне використання охоронюваного твору), уповноважений орган невідкладно повідомляє про це юридичну службу Університету для розгляду питання про захист прав Університету або сприяння у захисті прав відповідного правовласника. Розгляд повідомлення про порушення академічної доброчесності уповноваженим органом і розгляд питання про захист прав інтелектуальної власності здійснюються паралельно та не залежать один від одного.

4. Система забезпечення академічної доброчесності

4.1. Система забезпечення академічної доброчесності Університету є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти Університету і ґрунтується на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності.

4.2. Система забезпечення академічної доброчесності Університету включає:

- внутрішню політику Університету щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;
- вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів і навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності;
- заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності в університетській спільноті;
- уповноважений орган та уповноважених осіб Університету з питань академічної доброчесності;
- Систему виявлення порушень академічної доброчесності Університету;
- процедури виявлення, фіксації, перевірки фактів порушень академічної доброчесності та розгляду повідомлень про такі порушення;
- заходи реагування на порушення академічної доброчесності та види академічної відповідальності;
- процедурні гарантії розгляду повідомлень та порядок оскарження прийнятих рішень.

4.3. Політики, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності в частині, що стосується здобувачів освіти, погоджуються вищими органами самоврядування здобувачів вищої освіти Університету – Радою молодих вчених Університету та Студентським парламентом Університету. Нормативні акти Університету з питань академічної доброчесності оприлюднюються на офіційному вебсайті Університету.

4.4. Забезпечення академічної доброчесності в Університеті здійснюється на таких рівнях:

- рівень здобувача освіти, працівника, вступника — особисте дотримання правил академічної доброчесності у власній академічній діяльності;

- рівень кафедри, гаранта освітньої програми, керівника роботи (наукового керівника, наукового консультанта) — формування доброчесного освітнього та наукового середовища, виявлення ознак порушень, припинення порушень, передавання матеріалів уповноваженому органу;
- рівень факультету, навчально-наукового інституту, іншого структурного підрозділу — забезпечення функціонування Системи виявлення порушень академічної доброчесності, експертиза, попередній розгляд звітів подібності, інформування здобувачів освіти та працівників;
- рівень Університету — координація системи, діяльність уповноваженого органу та уповноважених осіб, остаточне встановлення фактів порушень академічної доброчесності, застосування заходів реагування, розгляд апеляцій;

4.5. Уповноваженим органом є Рада з академічної доброчесності Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі — Рада з академічної доброчесності, Рада), що утворюється Вченою радою Університету для розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, встановлення фактів порушень академічної доброчесності та застосування заходів реагування на такі порушення відповідно до окремого положення про Раду з академічної доброчесності.

4.6. Уповноважена особа з питань академічної доброчесності — педагогічний, науково-педагогічний або науковий працівник Університету, уповноважений реагувати на порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення та/або застосовувати заходи реагування у випадках та обсязі, визначених цим Положенням та окремим положенням про Раду з академічної доброчесності.

4.7. У кожному структурному підрозділі Університету (факультеті, навчально-науковому інституті, інституті, ліцеї, коледжі, інших структурних підрозділах, що здійснюють освітню чи наукову діяльність) діє уповноважена особа з питань академічної доброчесності відповідного структурного підрозділу (далі — уповноважена особа структурного підрозділу). Уповноважена особа структурного підрозділу призначається наказом ректора Університету за поданням вченої/педагогічної ради відповідного структурного підрозділу строком на чотири роки з числа педагогічних, науково-педагогічних або наукових працівників такого підрозділу, які мають науковий ступінь, бездоганну академічну репутацію та підтверджене навчання з академічної доброчесності. Уповноважена особа структурного підрозділу здійснює повноваження, передбачені цим Положенням та окремим положенням про Раду з академічної доброчесності, у межах своєї компетенції.

4.8. Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноваженого органу або уповноваженої особи. Жоден інший орган чи посадова особа Університету, у тому числі викладач, керівник роботи, кафедра, екзаменаційна комісія, спеціалізована вчена рада, не встановлює факту порушення академічної доброчесності, а лише виявляє його ознаки та передає матеріали Уповноваженому органу (Уповноваженій особі) у порядку, визначеному цим Положенням.

4.9. Особа, щодо якої розглядається повідомлення про порушення академічної доброчесності, вважається доброчесною, доки факт порушення нею академічної доброчесності не буде встановлено Уповноваженим органом (уповноваженою особою) у визначеному порядку (принцип презумпції академічної доброчесності).

4.10. Розмежування компетенції між Радою з академічної доброчесності та уповноваженими особами структурних підрозділів Університету здійснюється за такими правилами:

- 1) до виключної компетенції Ради з академічної доброчесності належать справи, що передбачають застосування таких заходів реагування: позбавлення наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; скасування рішення про утворення разової спеціалізованої вченої ради; позбавлення науково-педагогічних, наукових працівників права брати участь в атестації наукових кадрів; позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання грантів, у програмах академічної мобільності, бути керівником або відповідальним виконавцем наукових проєктів, бути науковим керівником (керівником роботи), членом редакційної колегії наукового видання; виключення зі складу вченої ради; притягнення до академічної відповідальності у будь-якій формі педагогічного, науково-педагогічного або наукового працівника Університету;
- 2) до компетенції уповноважених осіб структурних підрозділів Університету належать інші справи про порушення академічної доброчесності, не зазначені у підпункті 1 цього пункту, зокрема справи стосовно здобувачів освіти, що передбачають застосування заходів реагування виховного характеру (відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та академічного письма, усне або письмове попередження, повторне виконання навчального завдання), позбавлення академічної стипендії, повторне проходження освітнього компонента або оцінювання, інших заходів реагування у межах компетенції;
- 3) у разі сумнівів щодо приналежності справи до компетенції Ради чи уповноваженої особи структурного підрозділу питання вирішується головою Ради з академічної доброчесності. У разі якщо уповноважена особа структурного підрозділу під час розгляду повідомлення виявить обставини, що зумовлюють приналежність справи до виключної компетенції Ради, вона невідкладно передає матеріали Раді для подальшого розгляду;
- 4) рішення уповноваженої особи структурного підрозділу може бути оскаржене особою, щодо якої воно прийняте, або заявником до Ради з академічної доброчесності у строк, що не перевищує тридцяти календарних днів з дня оприлюднення такого рішення.

4.11. Ректор Університету, проректори, декани факультетів, директори навчально-наукових інститутів та інших структурних підрозділів, завідувачі кафедр забезпечують функціонування системи академічної доброчесності в Університеті та у відповідних структурних підрозділах шляхом:

- організації розроблення, своєчасного оновлення та оприлюднення нормативних актів з питань академічної доброчесності на офіційному вебсайті Університету;
- систематичного проведення регулярних заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила академічної доброчесності, вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- забезпечення доступу учасників освітнього процесу та вчених до спеціалізованого програмного забезпечення Системи виявлення порушень академічної доброчесності;

— обов'язкового фіксування повідомлень про порушення академічної доброчесності, що надходять до них або до уповноваженого органу через них, та своєчасного передавання таких повідомлень уповноваженому органу (уповноваженій особі);

— організації перевірки на наявність встановлених фактів порушень академічної доброчесності щодо осіб, які претендують на посади наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Університету;

— забезпечення належного розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, виконання прийнятих уповноваженим органом рішень, документування цих рішень та їх оприлюднення на офіційному вебсайті Університету у визначеному порядку;

4.12. Університет проводить навчання з академічної доброчесності, зокрема з академічного письма, для здобувачів освіти та працівників. Зміст, форми, обсяг та порядок такого навчання визначаються окремим нормативним актом Університету.

4.13. Університет як видавець академічних творів забезпечує:

1) затверджені та оприлюднені правила, що унеможливають опублікування академічного твору з порушеннями академічної доброчесності, які передбачають процедури належного рецензування поданих для опублікування академічних творів, перевірки їх на наявність ознак порушення академічної доброчесності, а також порядок розгляду інформації про можливе порушення академічної доброчесності в опублікованому академічному творі;

2) у разі виявлення ознак порушення автором академічної доброчесності в академічному творі, поданому до опублікування Університетом, відмову в опублікуванні такого твору. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності в академічному творі, вже опублікованому Університетом (його виданням), такий твір відкликається з одночасним оприлюдненням причини відкликання. Інформація про відкликання надсилається до бібліотек, до яких були надіслані примірники твору. З моменту відкликання академічний твір не вважається опублікованим і не враховується під час оцінювання академічної діяльності його автора.

5. Види порушень академічної доброчесності та типові санкції

5.1. Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, що передбачена цим Положенням як таке порушення.

5.2. Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак: обман; несправедливість; бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень або свідоме невиконання обов'язків; привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи.

5.3. Видами порушень академічної доброчесності в Університеті є відчуження авторства, академічний плагіат, приписування авторства, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, недоброчесне оцінювання, несамотійне виконання завдання, недозволена допомога, академічний саботаж, схиляння до порушення академічної доброчесності, інституційні порушення академічної доброчесності.

5.4. Зміст видів порушень та типові санкції за їх вчинення:

1) Відчуження авторства:

Зміст: передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його

частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його автором. Авторство вважається відчуженим з моменту оприлюднення академічного твору (його частини) під іменем особи, яка не є його автором.

Типові санкції: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — звільнення із Університету відповідно до пункту 7 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України, з позбавленням наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії, нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) Університетом на підставі відповідного академічного твору; до здобувача вищої освіти у разі відчуження авторства кваліфікаційної роботи — відрахування із Університету; до інших здобувачів освіти — повторне виконання завдання, повторне проходження відповідного освітнього компонента, інші заходи академічної відповідальності, передбачені цим Положенням, з урахуванням характеру та наслідків порушення.

2) Академічний плагіат:

Зміст: оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Типові санкції: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії (у разі присудження їх на підставі академічного твору з плагіатом); позбавлення права участі в атестації здобувачів ступенів на строк від одного до трьох років; позбавлення права бути науковим керівником (консультантом) на строк від одного до трьох років; позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років; виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій з позбавленням права бути членом на строк від одного до трьох років; догана; звільнення (за повторного чи особливо тяжкого порушення); до здобувача вищої освіти — позбавлення ступеня вищої освіти (у разі його присудження на підставі кваліфікаційної роботи з плагіатом); відрахування здобувача наукового ступеня; до інших здобувачів освіти — повторне виконання завдання, повторне проходження освітнього компонента або оцінювання, попередження, позбавлення академічної стипендії, відрахування — з урахуванням обсягу плагіату та значущості академічного твору (навчальної роботи).

3) Приписування авторства:

Зміст: зазначення як автора (співавтора) академічного твору особи, яка не брала участі у створенні такого твору або брала незначну участь, що не дає підстав вважати її автором (співавтором).

Типові санкції: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії (у разі присудження їх на підставі академічного твору з приписуванням авторства); виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій; заборона претендувати на присвоєння вченого (педагогічного) звання на строк від одного до трьох років; догана; звільнення (за повторного чи особливо тяжкого порушення); до здобувача

вищої освіти — позбавлення ступеня вищої освіти (у разі його присудження на підставі такого твору); відрахування здобувача наукового ступеня; до інших здобувачів освіти — повторне виконання завдання, попередження, інші заходи реагування з урахуванням характеру порушення.

4) Самоплагіат:

Зміст: оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Типові санкції: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — позбавлення права участі в атестації здобувачів ступенів на строк від одного до трьох років; виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій з позбавленням права бути членом на строк від одного до трьох років; позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів на строк від одного до трьох років; догана; до здобувача наукового ступеня — відрахування; до здобувачів освіти інших рівнів — повторне виконання завдання, попередження, інші заходи реагування з урахуванням обсягу та значущості академічного твору.

5) Фабрикація:

Зміст: вигадкування даних чи фактів, що використовуються в академічній діяльності, та подання їх як справжніх.

Типові санкції: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти (у разі присудження на підставі сфабрикованих даних); позбавлення права бути керівником або відповідальним виконавцем наукових досліджень чи наукових проєктів на строк від одного до трьох років; виключення зі складу вченої ради, редакційних колегій; догана; звільнення (за повторного чи особливо тяжкого порушення); до здобувача вищої освіти — позбавлення ступеня вищої освіти (у разі його присудження на підставі кваліфікаційної роботи із фабрикацією); відрахування здобувача наукового ступеня; до інших здобувачів освіти — повторне виконання завдання, повторне оцінювання, позбавлення академічної стипендії, відрахування — з урахуванням значущості сфабрикованих даних.

6) Фальсифікація:

Зміст: свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються академічної діяльності, з метою спотворення результатів.

Типові санкції: санкції аналогічні до санкцій за фабрикацію (підпункт 5 цього пункту), з урахуванням характеру і наслідків порушення.

7) Недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом:

Зміст: використання в академічному творі або навчальній роботі результатів, згенерованих штучним інтелектом, без повідомлення про це автором та без зазначення методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму чи її опис у спосіб, що вводить в оману щодо особистого внеску автора, або з іншим порушенням установлених Університетом вимог щодо такого використання.

Типові санкції: до здобувачів освіти — повторне виконання завдання, повторне проходження освітнього компонента або оцінювання, усне або письмове попередження, відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та академічного письма, позбавлення академічної стипендії, відрахування (за повторного або особливо тяжкого порушення); до педагогічного, науково-

педагогічного, наукового працівника — догана, позбавлення права бути керівником або відповідальним виконавцем наукових досліджень на строк від одного до трьох років, виключення зі складу редакційних колегій (за повторного або тяжкого порушення).

8) Недоброчесне оцінювання:

Зміст: свідоме завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності особи, здійснене з порушенням правил доброчесного оцінювання, передбачених пунктами 3.11–3.13 цього Положення (зокрема за наявності конфлікту інтересів, упередженого ставлення, недотримання заздалегідь визначених і оприлюднених критеріїв оцінювання, надання незаслуженої переваги).

Типові санкції: до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — позбавлення права участі в атестації здобувачів ступенів на строк від одного до трьох років; виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути її членом на строк від одного до трьох років; заборона претендувати на присвоєння вченого (педагогічного) звання на строк від одного до трьох років; догана; звільнення (за повторного або особливо тяжкого порушення).

9) Несамостійне виконання завдання:

Зміст: виконання навчального або конкурсного завдання не власними силами особи, якій воно адресоване (зокрема списування, виконання завдання іншою особою, використання недозволених матеріалів, засобів чи технічних пристроїв). Несамостійно виконане завдання не оцінюється.

Типові санкції: до здобувачів освіти — повторне виконання завдання, повторне проходження оцінювання (у тому числі підсумкового оцінювання або атестації), усне або письмове попередження, відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та академічного письма, позбавлення академічної стипендії, відрахування (за повторного або особливо тяжкого порушення).

10) Недозволена допомога:

Зміст: надання або отримання допомоги у виконанні навчального чи конкурсного завдання, отримання якої не передбачено умовами та/або процедурами його виконання чи оцінювання.

Типові санкції: до здобувачів освіти — аналогічні санкції до санкцій за несамостійне виконання завдання (підпункт 9 цього пункту); до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, який надав недозволену допомогу здобувачу освіти, — догана, виключення зі складу вченої ради на строк від одного до трьох років, звільнення (за повторного або особливо тяжкого порушення).

11) Академічний саботаж:

Зміст: умисні дії або бездіяльність, спрямовані на створення перешкод іншим особам у провадженні академічної діяльності, доступі до ресурсів або у виконанні ними академічних завдань, а також знищення чи пошкодження результатів академічної діяльності інших осіб.

Типові санкції: до здобувачів освіти — повторне виконання завдання, попередження, позбавлення академічної стипендії, відрахування (за повторного або особливо тяжкого порушення); до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — догана, виключення зі складу вченої ради на строк від одного до трьох років, звільнення (за повторного або особливо тяжкого порушення).

12) Схиляння до порушення академічної доброчесності:

Зміст: спонукання іншої особи до вчинення порушення академічної доброчесності, зокрема шляхом пропозиції, переконання, прохання, надання вказівки, пропонування винагороди або застосування примусу.

Типові санкції: до здобувачів освіти — попередження, повторне проходження освітнього компонента, позбавлення академічної стипендії, відрахування (за повторного або особливо тяжкого порушення); до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника — догана, виключення зі складу вченої ради, заборона претендувати на присвоєння вченого (педагогічного) звання на строк від одного до трьох років, звільнення (за повторного або особливо тяжкого порушення, зокрема якщо схиляння здійснювалося з використанням службового становища).

13) Інституційні порушення академічної доброчесності:

Зміст: порушення, що полягають у невиконанні Університетом (його структурними підрозділами, посадовими особами) обов'язків із забезпечення академічної доброчесності, передбачених законом та цим Положенням.

Типові санкції: до посадових осіб Університету, відповідальних за відповідні напрямки діяльності, — догана, звільнення (за повторного або особливо тяжкого порушення); інституційні наслідки для Університету визначаються законодавством.

5.5. До академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

5.6. До однієї особи за одне порушення академічної доброчесності може бути застосовано одну або декілька санкцій. Конкретна санкція (санкції) визначається уповноваженим органом (уповноваженою особою) з урахуванням характеру і наслідків порушення, ступеня вини особи, обставин вчинення порушення, повторності, наявності пом'якшувальних або обтяжуючих обставин, з дотриманням принципу співмірності (пропорційності).

За одні й ті самі дії (бездіяльність), що визначені як порушення академічної доброчесності, особа може бути притягнута також до інших видів відповідальності (дисциплінарної, цивільної, адміністративної, кримінальної) на підставах та в порядку, визначених законом. Відсутність судового рішення або рішення іншого уповноваженого органу щодо притягнення особи до іншого виду відповідальності не є перешкодою для розгляду питання про порушення особою академічної доброчесності та притягнення винної особи до академічної відповідальності.

5.7. Надання чи отримання неправомірної вигоди (хабарництво) є кримінальним правопорушенням і не належить до видів порушень академічної доброчесності, визначених у пункті 5.3 цього Положення, хоча може супроводжувати окремі з них. Університет повідомляє про такі дії правоохоронні органи у порядку, визначеному законодавством.

5.8. Обставинами, що пом'якшують відповідальність за порушення академічної доброчесності, зокрема є: вчинення порушення вперше; добровільне визнання особою факту вчинення порушення до його встановлення уповноваженим органом; дієве каяття особи, спрямоване на усунення або пом'якшення наслідків порушення (повне розкриття використаних джерел, виправлення академічного твору, публічне визнання помилки тощо); незначність наслідків порушення; вчинення порушення внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних, медичних обставин; молодий вік

порушника (до досягнення повноліття); сприяння розгляду повідомлення про порушення; інші обставини, які уповноважений орган визнає такими, що пом'якшують відповідальність.

5.9. Обставинами, що обтяжують відповідальність за порушення академічної доброчесності, зокрема є: повторне вчинення порушення академічної доброчесності протягом одного року з дня встановлення попереднього факту порушення; вчинення порушення групою осіб за попередньою змовою; вчинення порушення з використанням службового становища або зловживання довірою; вчинення порушення науково-педагогічним, науковим, педагогічним працівником щодо здобувача освіти; вчинення порушення з корисливих мотивів; тяжкі наслідки порушення (зокрема значне спотворення наукових результатів, які стали підставою для прийняття управлінських рішень, шкода діловій репутації Університету); приховування доказів порушення; перешкоджання розгляду повідомлення; повторне порушення академічної доброчесності особою, до якої раніше застосовувалася санкція у вигляді усного або письмового попередження.

5.10. Університет може встановлювати й інші санкції за порушення академічної доброчесності залежно від категорії суб'єкта (педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник, здобувач освіти певного рівня та року навчання, вступник, учасник конкурсу) та повторності порушення. Забороняється встановлювати різні санкції залежно від громадянства особи, джерела фінансування навчання здобувача освіти або ознак, передбачених законодавством у сфері запобігання та протидії дискримінації.

5.11. До окремих категорій суб'єктів академічної діяльності визначаються такі особливості академічної відповідальності:

1) до вступників, які вчинили порушення академічної доброчесності під час вступного випробування або іншої процедури вступу до Університету, застосовуються такі санкції: припинення участі у вступному випробуванні (конкурсі) з оцінкою «нуль балів» за відповідне випробування; скасування рішення про результати конкурсу в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення (зокрема скасування зарахування); позбавлення права участі у вступних випробуваннях (конкурсі) до Університету на наступний навчальний рік. Зазначені санкції застосовуються уповноваженим органом, а у випадках, що не потребують встановлення факту порушення (зокрема при очевидному використанні недозволених матеріалів чи технічних пристроїв під час вступного випробування), — приймальною (фаховою атестаційною) комісією у порядку, визначеному правилами прийому та цим Положенням;

2) до учасників конкурсу, які вчинили порушення академічної доброчесності, застосовуються: припинення участі у конкурсі; скасування рішення про результати конкурсу в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення; позбавлення нагород, відзнак, призів, грошових призів, грантів, які були присуджені за результатами конкурсу; позбавлення права брати участь у конкурсах, що проводяться Університетом, на строк від одного до трьох років. До організаторів конкурсу (членів організаційного комітету, журі, конкурсної (фахової атестаційної) комісії, експертів), які вчинили порушення академічної доброчесності, додатково застосовуються: виведення зі складу організаційного комітету (журі, конкурсної комісії, експертної ради); відсторонення від участі у проведенні вступних випробувань, конкурсів, олімпіад на строк від одного до

трьох років; інші санкції, передбачені для відповідної категорії суб'єктів (працівників Університету, експертів);

3) до експертів, які залучаються Університетом до проведення наукової і науково-технічної експертизи, рецензування академічних творів, експертизи якості освіти, інших експертних процедур, у разі вчинення ними порушення академічної доброчесності застосовуються: позбавлення права здійснювати експертну діяльність в Університеті (зокрема рецензування, наукової експертизи) на строк від одного до трьох років; виключення зі складу постійно діючих експертних рад, груп, редакційних колегій; інформування організації, від якої експерт залучений (за наявності), про встановлений факт порушення академічної доброчесності. Якщо експерт одночасно є педагогічним, науково-педагогічним або науковим працівником Університету, до нього додатково можуть бути застосовані санкції, передбачені для відповідної категорії;

4) до наукових керівників (наукових консультантів), керівників кваліфікаційних робіт, рецензентів кваліфікаційних робіт і дисертацій, які своєю бездіяльністю або свідомими діями допустили проходження до захисту академічного твору з ознаками порушення академічної доброчесності, не виявленими ними, при тому, що такі ознаки можна було виявити при належному виконанні обов'язків, застосовуються санкції, передбачені для відповідної категорії працівників, з урахуванням ступеня бездіяльності та її наслідків. У разі встановлення факту умисного приховування науковим керівником (консультантом), керівником роботи, рецензентом порушення академічної доброчесності у роботі, яку він супроводжує, до такої особи додатково застосовується санкція у вигляді позбавлення права бути науковим керівником (керівником роботи) на строк від одного до трьох років;

5) до членів редакційних колегій, які допустили опублікування у виданні Університету академічного твору з ознаками порушення академічної доброчесності, не виявленими ними при дотриманні встановлених для видання процедур рецензування та перевірки, застосовуються: виключення зі складу редакційної колегії з позбавленням права бути її членом на строк від одного до трьох років; інші санкції, передбачені для категорії науково-педагогічних, наукових працівників. У разі систематичного допущення таких порушень розглядається питання про припинення наукового видання як такого, що не забезпечує дотримання академічної доброчесності.

6. Процедури виявлення, фіксації та перевірки фактів порушень академічної доброчесності

6.1. Виявлення, фіксація та перевірка фактів порушень академічної доброчесності в Університеті здійснюються з дотриманням принципів обов'язковості і своєчасності реагування, неупередженого (недискримінаційного) ставлення до осіб, стосовно яких надійшло повідомлення про можливе порушення, обов'язковості встановлення вини, прозорості процедур, презумпції академічної доброчесності і поширюються на всі види академічних творів та навчальних робіт, створюваних або поданих в Університеті, з урахуванням особливостей, встановлених для окремих категорій робіт (кваліфікаційні роботи, дисертації, навчальні роботи, видавничі академічні твори).

6.2. Виявлення ознак порушення академічної доброчесності та подальша їх перевірка не позбавляють особу, стосовно якої здійснюється перевірка, прав,

передбачених цим Положенням, у тому числі права знати про факт перевірки, надавати пояснення, ознайомлюватися з матеріалами та оскаржувати рішення.

6.3. Усі особи, які беруть участь у виявленні, фіксації, перевірці фактів порушень академічної доброчесності та розгляді відповідних повідомлень (адміністратор Системи, оператори Системи, керівники робіт, експерти, рецензенти, члени уповноваженого органу, члени апеляційних комісій, працівники секретаріату Вченої ради тощо), зобов'язані дотримуватися конфіденційності щодо відомостей, які стали їм відомі у зв'язку з виконанням таких функцій, у тому числі персональних даних осіб, стосовно яких розглядаються повідомлення, та інформації, що становить охоронювану законом таємницю. Розкриття відомостей здійснюється виключно в обсязі та в порядку, передбачених законодавством та цим Положенням. Невиконання обов'язку щодо конфіденційності є підставою для притягнення відповідної особи до дисциплінарної відповідальності, а у випадках, передбачених законом, — до інших видів відповідальності.

6.4. Матеріали справ про порушення академічної доброчесності зберігаються в Університеті в електронній та (за потреби) паперовій формі не менше десяти років з дня прийняття уповноваженим органом остаточного рішення, а матеріали справ, у яких застосовано санкції у вигляді позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, — безстроково. Подання документів в електронній формі здійснюється з обов'язковим застосуванням кваліфікованого електронного підпису заявника (особи, що подає документ).

6.5. Система виявлення порушень академічної доброчесності Університету включає такі види дій:

- Університет забезпечує функціонування Системи виявлення порушень академічної доброчесності, що включає спеціалізоване програмне забезпечення, бази даних, організаційні заходи та посадових осіб (адміністратор Системи, оператори Системи), що забезпечують перевірку академічних творів і навчальних робіт на наявність ознак порушень академічної доброчесності;

- адміністратор Системи призначається наказом ректора Університету і відповідає за: загальну організацію робіт із виявлення та запобігання порушенням академічної доброчесності в Університеті; взаємодію з власниками (розробниками) спеціалізованого програмного забезпечення; координацію діяльності операторів Системи в усіх структурних підрозділах; підготовку аналітичної інформації керівництву Університету та уповноваженому органу щодо загального стану робіт з перевірки; ведення обліку обсягу використаних ресурсів Системи; підготовку пропозицій щодо вдосконалення Системи;

- оператори Системи призначаються наказом ректора Університету (або розпорядженням керівника структурного підрозділу за погодженням з адміністратором Системи) з числа працівників відповідних структурних підрозділів. До функцій оператора Системи належать: прийом академічних творів та навчальних робіт на перевірку; завантаження їх до Системи; контроль за процесом перевірки; генерування звітів подібності; передавання звітів подібності керівникам робіт (відповідальним особам); ведення електронного обліку перевірених робіт та використаного обсягу ліміту перевірок; підготовка статистичних даних;

— академічні твори та навчальні роботи подаються для перевірки у форматі PDF з можливістю текстового пошуку та/або у форматах DOC, DOCX. Інший формат подання допускається у виняткових випадках за погодженням з адміністратором Системи;

— за результатами перевірки Система формує звіт подібності, до якого обов'язково включаються: точна дата і час проведеної перевірки; обсяг перевіреного тексту; перелік виявлених джерел текстових збігів (запозичень); кількість джерел в Інтернеті, використаних для перевірки; кількісні показники подібності з кожним джерелом та сукупно. Звіт подібності зберігається в електронній формі в Системі та надсилається керівнику роботи (відповідальній особі);

— звіт подібності є допоміжним інструментом виявлення ознак порушень академічної доброчесності і не є доказом порушення сам собою. Наявність текстових збігів оцінюється з урахуванням контексту, правомірного цитування, загальноживаних висловів, бібліографії та інших обставин. Висновок про наявність чи відсутність ознак порушення академічної доброчесності за результатами аналізу звіту подібності робить керівник роботи, рецензент, експерт або інша відповідальна особа у порядку, визначеному пунктами 6.7–6.10 цього Положення. Остаточне встановлення факту порушення академічної доброчесності здійснюється виключно уповноваженим органом (уповноваженою особою) у порядку, визначеному пунктами 6.11–6.16 цього Положення;

6.6. Обов'язковій перевірці на наявність ознак порушень академічної доброчесності підлягають:

1) з використанням Системи:

— кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти (бакалаврського, магістерського рівнів);

— дисертації здобувачів ступеня доктора філософії, доктора мистецтва, доктора (кандидата) наук;

— наукові статті, наукові монографії, навчальні посібники, підручники, навчально-методичні матеріали, що подаються для оприлюднення у виданнях Університету або рекомендуються Університетом до друку;

— академічні твори, на підставі чи з урахуванням яких здійснюється присвоєння вченого (педагогічного) звання, присудження (підтвердження) кваліфікаційної категорії;

— інші академічні твори та навчальні роботи, перевірка яких передбачена нормативними актами Університету або рішенням уповноваженого органу;

2) курсові роботи здобувачів вищої освіти — у порядку, визначеному відповідним структурним підрозділом Університету з урахуванням специфіки освітньої програми;

3) інші навчальні роботи здобувачів освіти (письмові завдання, есе, реферати, лабораторні роботи тощо) — викладачем відповідного освітнього компонента у межах поточного оцінювання;

4) вибірково за поданням уповноваженого органу можуть перевірятися академічні твори, оприлюднені до запровадження Системи в Університеті.

6.7. Перевірка кваліфікаційних робіт включає такі процедури:

— здобувач вищої освіти подає остаточний варіант кваліфікаційної роботи керівнику роботи в електронній формі на етапі допуску до захисту. Термін

подання роботи має бути достатнім для отримання звіту подібності та проведення експертної оцінки, але не пізніше ніж за два тижні до дня захисту в екзаменаційній комісії;

- керівник роботи невідкладно надсилає кваліфікаційну роботу оператору Системи відповідного факультету (навчально-наукового інституту), кафедри;

- оператор Системи завантажує кваліфікаційну роботу до Системи і протягом трьох робочих днів з дня її отримання здійснює перевірку та генерує звіт подібності. Електронний варіант звіту подібності надсилається керівнику роботи;

- оператор Системи готує довідку про результати перевірки кваліфікаційної роботи на наявність ознак порушень академічної доброчесності, до якої включає аналітичну частину звіту подібності, та передає її керівнику роботи;

- керівник роботи здійснює експертну оцінку кваліфікаційної роботи з урахуванням звіту подібності та робить висновок про наявність або відсутність ознак порушення академічної доброчесності у кваліфікаційній роботі. Висновок керівника роботи додається до кваліфікаційної роботи разом із довідкою про результати перевірки;

- якщо за результатами експертної оцінки керівник роботи виявив ознаки навмисних текстових спотворень, спроб укриття запозичень або інших ознак порушень академічної доброчесності, кваліфікаційна робота разом із копією звіту подібності повертається здобувачеві вищої освіти на доопрацювання з можливістю повторного подання керівнику роботи. Повторна перевірка кваліфікаційної роботи оператором Системи здійснюється за рахунок коштів здобувача (крім випадків, передбачених нормативними актами Університету);

- кваліфікаційна робота допускається до захисту з урахуванням експертної оцінки керівника роботи щодо відсутності ознак порушень академічної доброчесності. У разі допуску роботи до захисту здійснення заходів з перевірки на ознаки порушень академічної доброчесності у частині експертизи керівника роботи вважається завершеним. Відповідальність за наявність у справі здобувача вищої освіти довідки про результати перевірки кваліфікаційної роботи покладається на голову екзаменаційної комісії. У разі її відсутності голова екзаменаційної комісії зобов'язаний не допустити здобувача до захисту;

- у разі якщо за результатами експертної оцінки виявлено ознаки серйозних порушень академічної доброчесності, передбачених пунктом 5.3 цього Положення (зокрема академічного плагіату, відчуження авторства, фабрикації, фальсифікації), керівник роботи передає матеріали (кваліфікаційну роботу, звіт подібності, довідку про результати перевірки, власний висновок) уповноваженому органу для розгляду по суті у порядку, визначеному пунктами 6.11–6.16 цього Положення;

- у разі незгоди здобувача вищої освіти з висновком керівника роботи про наявність ознак порушень академічної доброчесності у кваліфікаційній роботі здобувач має право подати апеляцію до апеляційної комісії з академічної доброчесності факультету (навчально-наукового інституту), утвореної розпорядженням керівника відповідного структурного підрозділу. До складу апеляційної комісії включаються не менше трьох науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та не мають конфлікту інтересів стосовно здобувача чи керівника роботи, а також не менше двох

представників здобувачів освіти (від Ради молодих вчених та Студентського парламенту або Наукового товариства студентів та аспірантів відповідного структурного підрозділу), які не мають конфлікту інтересів щодо сторін спору. Апеляційна комісія розглядає виключно спірні питання звіту подібності та висновку керівника роботи на стадії допуску до захисту кваліфікаційної роботи. Апеляційна комісія не встановлює факту порушення академічної доброчесності; за результатами розгляду вона може ухвалити рішення про підтвердження висновку керівника роботи, про його скасування чи зміну, про повторну перевірку, про передавання матеріалів уповноваженому органу. Апеляційна комісія розглядає апеляцію протягом п'яти робочих днів. Рішення апеляційної комісії оформляється протоколом, вноситься до довідки про результати перевірки і є обов'язковим для виконання керівником роботи та екзаменаційною комісією у питаннях допуску до захисту. Рішення апеляційної комісії може бути оскаржене до уповноваженого органу Університету у строки та порядку, визначені окремим положенням про уповноважений орган.

6.8. Перевірка дисертацій включає такі процедури:

— здобувач наукового ступеня подає остаточний варіант дисертації (наукової доповіді) разом із заявою про самостійність виконання роботи та про ідентичність друкованої і електронної версій роботи вченому секретарю Науково-дослідної частини Університету в електронній формі. Перевірка ідентичності друкованої та електронної версій дисертації покладається на здобувача наукового ступеня та наукового керівника (наукового консультанта);

— вчений секретар науково-дослідної частини передає дисертацію оператору Системи Науково-консультаційного центру для перевірки. Оператор Системи завантажує дисертацію до Системи, здійснює перевірку та формує звіт подібності;

— звіт подібності надсилається експерту, який призначається відповідним факультетом (навчально-науковим інститутом) за галуззю знань та спеціальністю дисертації. Експерт надає висновок науково-технічної експертизи щодо наявності або відсутності ознак порушень академічної доброчесності в дисертації, у тому числі академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, недоброчесного використання результатів, згенерованих штучним інтелектом;

— у разі виявлення в дисертації ознак запозичень без належного оформлення посилань чи інших технічних недоліків, що можуть бути усунені, дисертація повертається здобувачеві на доопрацювання з можливістю повторного подання на перевірку. Причини повернення зазначаються у висновку експерта окремим пунктом. Повторна перевірка дисертації оператором Системи здійснюється за рахунок коштів здобувача (крім випадків, передбачених нормативними актами Університету);

— у разі виявлення у дисертації ознак серйозних порушень академічної доброчесності, передбачених пунктом 5.3 цього Положення, експерт передає матеріали уповноваженому органу для розгляду по суті. Розгляд таких матеріалів уповноваженим органом є обов'язковою передумовою для прийняття спеціалізованою вченою радою рішення про прийняття дисертації до захисту;

— текст дисертації, прийнятої до захисту, разом із кваліфікованим електронним підписом здобувача оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету та в Національному репозитарії академічних текстів у машинозчитувальному форматі до її захисту;

6.9. Перевірка видавничих академічних творів включає такі процедури:

— автор подає академічний твір (наукова стаття, наукова монографія, навчальний посібник, підручник, навчально-методичні матеріали), що пропонується до публікації у виданні Університету або до рекомендації Університетом до друку, відповідному структурному підрозділу (редакція видання, кафедра, навчально-методичний відділ) разом із заявою про самотійність виконання твору;

— структурний підрозділ передає академічний твір оператору Системи. Оператор Системи завантажує твір до Системи, здійснює перевірку та протягом трьох робочих днів з дня отримання твору надає електронний звіт подібності завідувачу кафедри (відповідальному редактору видання, керівнику структурного підрозділу);

— звіт подібності доповідається на засіданні кафедри (засіданні редакційної колегії видання, засіданні Науково-методичної ради факультету (навчально-наукового інституту)), де розглядається питання про рекомендацію твору до публікації або до присвоєння грифа Університету. Питання розгляду звіту подібності та рішення за його результатами зазначається в протоколі відповідного засідання окремим пунктом;

— у разі виявлення в академічному творі навмисних текстових спотворень, спроб укриття запозичень або інших ознак порушень академічної доброчесності, авторові відмовляється у публікації (рекомендації до публікації, присвоєнні грифа Університету). Причини відмови зазначаються у протоколі засідання, який передається авторові;

— у разі виявлення в академічному творі ознак серйозних порушень академічної доброчесності, передбачених пунктом 5.3 цього Положення, відповідальний редактор видання (завідувач кафедри, керівник структурного підрозділу) передає матеріали уповноваженому органу для розгляду по суті;

— у разі встановлення факту порушення академічної доброчесності в академічному творі, вже опублікованому Університетом, такий твір відкликається у порядку, визначеному підпунктом 2 пункту 4.13 цього Положення.

6.10. Реагування на ознаки порушень академічної доброчесності у поточному оцінюванні включає такі процедури:

— поточний контроль за дотриманням вимог академічної доброчесності на лекційних, практичних (семінарських), лабораторних та інших навчальних заняттях здійснює науково-педагогічний (педагогічний) працівник Університету, який проводить відповідне заняття або керує виконанням відповідного навчального завдання. Зазначений працівник у разі виявлення ознак порушення академічної доброчесності у поточній навчальній роботі здобувача освіти оцінює виконання навчального завдання з урахуванням виявлених фактів (у тому числі може не зарахувати таке завдання як несамотійно виконане), вимагає повторного виконання завдання, застосовує до здобувача освіти заходи реагування виховного характеру, передбачені

пунктом 7.2 цього Положення (відвідування тематичних занять, усне або письмове попередження);

— науково-педагогічний (педагогічний) працівник у межах поточного контролю має право самостійно прийняти педагогічне рішення щодо оцінювання конкретного навчального завдання та застосування заходів реагування виховного характеру. Науково-педагогічний (педагогічний) працівник не встановлює факту порушення академічної доброчесності;

— у разі системного характеру порушень академічної доброчесності здобувачем освіти (понад два порушення у поточному семестрі за однією навчальною дисципліною), а також у разі виникнення конфлікту інтересів між здобувачем освіти і науково-педагогічним (педагогічним) працівником, який виявив факт порушення академічної доброчесності, справа направляється науково-педагогічним (педагогічним) працівником до уповноваженої особи з питань академічної доброчесності відповідного структурного підрозділу Університету для розгляду по суті у порядку, визначеному пунктами 6.11–6.16 цього Положення;

— у разі виявлення серйозного порушення академічної доброчесності, передбаченого пунктом 5.3 цього Положення (зокрема академічного плагіату, відчуження авторства, фабрикації, фальсифікації, недоброчесного оцінювання, схилення до порушення академічної доброчесності), а також у разі незгоди здобувача освіти з рішенням науково-педагогічного (педагогічного) працівника, матеріали невідкладно передаються уповноваженій особі з питань академічної доброчесності відповідного структурного підрозділу або Раді з академічної доброчесності з урахуванням розмежування компетенції, визначеного пунктом 4.10 цього Положення.

6.11. Подання та фіксація повідомлень про порушення академічної доброчесності включає такі дії:

— повідомлення про порушення академічної доброчесності може бути подано будь-яким суб'єктом академічної діяльності Університету, а також іншою особою, якій стали відомі факти, що мають ознаки порушення академічної доброчесності;

— повідомлення подається у письмовій або електронній формі на ім'я голови уповноваженого органу Університету (а у випадках, визначених окремим положенням про уповноважений орган, — уповноваженій особі). Повідомлення повинно містити: прізвище, ім'я, по батькові, посаду та контактні дані заявника; прізвище, ім'я, по батькові, посаду (рівень освіти) особи, стосовно якої подається повідомлення; конкретні факти та обставини, що мають ознаки порушення академічної доброчесності, із зазначенням виду порушення; докази або посилання на джерела доказів; підпис заявника (електронний підпис у разі електронної форми). Анонімні повідомлення розглядаються виключно за рішенням голови уповноваженого органу за наявності в них об'єктивних і таких, що можуть бути перевірені, відомостей;

— усі повідомлення про порушення академічної доброчесності, що надходять до Університету, підлягають обов'язковому фіксуванню в журналі (електронному реєстрі) повідомлень про порушення академічної доброчесності, що ведеться уповноваженим органом, із зазначенням дати надходження, реквізитів повідомлення, заявника, особи, стосовно якої подане повідомлення, та подальшого руху повідомлення;

— інформація про заявника (його прізвище, ім'я, по батькові, посада, контактні дані) не оприлюднюється і не передається особі, стосовно якої подане повідомлення, без письмової згоди заявника, крім випадків, передбачених законом. У документах справи, до яких має доступ особа, стосовно якої подане повідомлення, інформація про заявника знеособлюється у спосіб, який не дозволяє його ідентифікувати, за винятком випадків, коли особиста участь заявника є необхідною для встановлення фактичних обставин справи.

6.12. Університет забезпечує захист добросовісного заявника, який повідомив про можливе порушення академічної доброчесності, від негативних наслідків такого повідомлення. До таких заходів захисту, зокрема, належать:

— заборона звільнення заявника-працівника, зниження йому заробітної плати, переведення на менш кваліфіковану роботу, погіршення умов праці, відсторонення від виконання посадових обов'язків, застосування дисциплінарного стягнення, зменшення обсягу навчального навантаження, виключення з участі у наукових проєктах і програмах академічної мобільності протягом одного року з дня подання повідомлення, якщо такі дії не зумовлені об'єктивними підставами, не пов'язаними з фактом подання повідомлення;

— заборона відрахування заявника-здобувача освіти, переведення на іншу освітню програму, позбавлення академічної стипендії, незарахування навчальної роботи, зниження оцінок з причин, пов'язаних з фактом подання ним повідомлення;

— обов'язок керівника структурного підрозділу, до якого подане повідомлення або в якому працює (навчається) заявник, попередньо повідомляти уповноважений орган про будь-які кадрові чи освітні рішення стосовно заявника, що ухвалюються протягом одного року з дня подання повідомлення (звільнення, переведення, зниження навантаження, дисциплінарне стягнення, відрахування, інші подібні рішення); уповноважений орган має право зупинити виконання такого рішення на строк до тридцяти календарних днів для перевірки наявності причинно-наслідкового зв'язку з фактом подання повідомлення;

— право заявника на отримання консультативної та правової допомоги з боку юридичної служби Університету у питаннях, пов'язаних із наслідками подання повідомлення;

— право заявника оскаржити будь-яке рішення стосовно нього, прийняте з порушенням заборон, передбачених цим пунктом, до уповноваженого органу або до суду;

— забезпечення моральної і репутаційної підтримки заявника академічною спільнотою як члена спільноти, що утверджує цінності академічної доброчесності.

6.13. Заходи захисту заявника, передбачені пунктом 6.12 цього Положення, не застосовуються у разі встановлення завідомо неправдивого характеру поданого повідомлення (повідомлення, яке заявник усвідомлено подав з неправдивими відомостями для завдання шкоди іншій особі). Завідомо неправдиве повідомлення про порушення академічної доброчесності саме по собі є порушенням академічної доброчесності у формі обману і тягне академічну відповідальність відповідно до цього Положення.

6.14. Матеріали про виявлення ознак порушень академічної доброчесності, що передаються уповноваженому органу керівниками робіт, експертами, рецензентами, апеляційними комісіями, викладачами, керівниками структурних підрозділів у порядку, визначеному цим Положенням, прирівнюються до повідомлень про порушення академічної доброчесності та фіксуються у тому самому порядку. На осіб, які передали зазначені матеріали, поширюються гарантії захисту заявника, передбачені пунктом 6.12 цього Положення.

6.15. Попередній розгляд повідомлення про порушення академічної доброчесності здійснює голова уповноваженого органу або визначений ним член уповноваженого органу у строк, що не перевищує семи робочих днів з дня його надходження.

За результатами попереднього розгляду приймається одне з таких рішень: про відмову в розгляді повідомлення по суті (у разі очевидної відсутності ознак порушення академічної доброчесності, відсутності в повідомленні необхідних відомостей, які не можуть бути отримані іншим шляхом, або з інших підстав, визначених окремим положенням про уповноважений орган) з письмовим обґрунтуванням такого рішення; про прийняття повідомлення до розгляду по суті уповноваженим органом (уповноваженою особою); про передавання повідомлення іншому компетентному органу (за підвідомчістю).

Про прийняте рішення повідомляється заявник, а у разі прийняття повідомлення до розгляду — також особа, стосовно якої подане повідомлення, з дотриманням гарантій, передбачених пунктом 6.16 цього Положення.

6.16. Розгляд повідомлень по суті уповноваженим органом включає такі процедури:

- уповноважений орган (уповноважена особа) розглядає повідомлення про порушення академічної доброчесності по суті у строк, що не перевищує тридцяти календарних днів з дня прийняття повідомлення до розгляду. У виняткових випадках цей строк може бути продовжений рішенням голови уповноваженого органу, але не більш як на тридцять календарних днів, з письмовим повідомленням заявника та особи, стосовно якої подане повідомлення;

- у ході розгляду уповноважений орган: ознайомлюється з усіма матеріалами повідомлення; самостійно та/або через експертів проводить перевірку і дослідження доказів; запитує та отримує необхідні документи від структурних підрозділів Університету; запрошує осіб для надання усних пояснень; призначає за потреби додаткові експертизи;

- особі, стосовно якої розглядається повідомлення про порушення академічної доброчесності, забезпечуються такі права: бути повідомленою про факт розгляду повідомлення, конкретні факти та обставини, що мають ознаки порушення, та про вид порушення, що інкримінується; надавати уповноваженому органу пояснення (усні та письмові), докази та заперечення; бути присутньою на засіданнях уповноваженого органу під час розгляду її справи; користуватися правовою та іншою професійною допомогою (адвоката, представника тощо); ознайомлюватися з матеріалами, на підставі яких розглядається повідомлення; заявляти клопотання та відводи; оскаржувати рішення уповноваженого органу у порядку, визначеному цим Положенням та окремим положенням про уповноважений орган;

- у разі визнання особою, стосовно якої розглядається повідомлення, факту порушення академічної доброчесності перевірка і дослідження доказів можуть

не проводиться. Визнання факту порушення академічної доброчесності враховується під час визначення санкції, крім випадку, якщо санкція визначена законом;

— особа, яка має реальний або потенційний конфлікт інтересів стосовно особи, щодо якої розглядається повідомлення, не може брати участі у розгляді такого повідомлення та прийнятті рішення у складі уповноваженого органу. Особливості виявлення та врегулювання конфлікту інтересів визначаються окремим положенням про уповноважений орган;

— рішення уповноваженого органу за результатами розгляду повідомлення приймається в одному з таких видів: про встановлення факту порушення академічної доброчесності із зазначенням виду порушення та застосування відповідних заходів реагування (санкцій); про відсутність порушення академічної доброчесності. Рішення оформляється протоколом і набирає чинності з дня його оприлюднення, а в разі його оскарження — з дня оприлюднення рішення суб'єктом розгляду скарги;

6.17. Оскарження рішення уповноваженого органу (уповноваженої особи) про встановлення факту порушення академічної доброчесності та застосування заходів реагування може бути оскаржене особою, стосовно якої воно прийняте, до апеляційного органу, визначеного окремим положенням про уповноважений орган, а також до суду відповідно до законодавства і передбачає такі дії:

— строк, у який особа має право подати апеляцію на рішення уповноваженого органу, не може бути меншим від тридцяти календарних днів з дня оприлюднення такого рішення;

— подання апеляції не зупиняє дію рішення уповноваженого органу, крім випадків, передбачених окремим положенням про уповноважений орган або рішенням апеляційного органу;

— особливості оскарження рішень уповноваженого органу про позбавлення ступеня вищої освіти, наукового ступеня, вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії визначаються окремим положенням про уповноважений орган та порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

6.18. Особливості розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності в уже захищених дисертаціях та інших академічних творах, на підставі чи з урахуванням яких особі присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене (педагогічне) звання, включають такі процедури:

1) повідомлення про порушення академічної доброчесності в дисертації, на підставі якої особі вже присуджено науковий ступінь, або в кваліфікаційній роботі, на підставі якої присуджено ступінь вищої освіти, а також у документах, на підставі яких присвоєно вчене (педагогічне) звання, присуджено (підтверджено) кваліфікаційну категорію, може бути подане до Університету незалежно від строку, що минув з дня присудження відповідного ступеня (присвоєння звання). Розгляд таких повідомлень здійснюється Радою з академічної доброчесності з дотриманням нормативних вимог Закону України «Про академічну доброчесність», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, Порядку

присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 року № 865, Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2021 року № 897, Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 січня 2016 року № 13, цього Положення та інших нормативних актів Університету;

2) повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі, на підставі якого особі було присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене (педагогічне) звання, може бути подане до Ради з академічної доброчесності будь-якою особою, яка має докази, що свідчать про такі ознаки.

У повідомленні зазначається:

- найменування Університету як закладу, до якого подається повідомлення;
- прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) особи (повне найменування юридичної особи), яка подає повідомлення, її контактні дані (адреса, номер телефону, адреса електронної пошти);
- інформація про рішення, яким присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене (педагогічне) звання, що приймалось на підставі чи з урахуванням академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається;
- бібліографічний опис академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається; контактні дані автора академічного твору (за наявності такої інформації в заявника);
- URL-адреса вебсторінки Національного репозитарію академічних текстів та/або сторінки офіційного вебсайту, де розміщено електронний примірник академічного твору, індекс DOI публікації, щодо якої подавалося повідомлення;
- посилання на вимоги до відповідних академічних творів, чинні на момент присудження наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти або присвоєння вченого (педагогічного) звання;
- бібліографічні описи академічних творів, які є джерелами неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів, наукового (творчого) результату інших авторів без відповідного посилання (академічного плагіату) (далі — джерело плагіату), та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію;
- URL-адреса вебсторінки офіційного вебсайту, де розміщено в електронній формі джерело плагіату (індекс DOI такої публікації) та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію, або електронна копія такого джерела;

До повідомлення додаються: порівняльна таблиця із наведенням фрагментів академічного твору (творів) та відповідних фрагментів джерел академічного плагіату та/або відомостей про фабрикацію, фальсифікацію; копія академічного

твору, на підставі та/або з урахуванням якого було присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, ступінь вищої освіти, присвоєно вчене (педагогічне) звання, про наявність у якому порушення академічної доброчесності подавалось повідомлення; примірники або копії джерел академічного плагіату.

Повідомлення з додатками подається (надсилається) до Університету у паперовій чи електронній формі за підписом фізичної особи або керівника юридичної особи відповідно (для повідомлень в електронній формі — з накладенням кваліфікованого електронного підпису фізичної особи або кваліфікованої електронної печатки юридичної особи). Датою надходження повідомлення є дата його реєстрації в Університеті;

3) Рада з академічної доброчесності здійснює перевірку повідомлення на дотримання вимог підпункту 2 цього пункту та у строк до десяти робочих днів від дати надходження приймає рішення про прийняття повідомлення до розгляду або про залишення без розгляду та оприлюднює його на офіційному вебсайті Університету. У разі залишення повідомлення без розгляду у такий же строк заявник інформується про прийняте рішення та його підстави. У разі прийняття повідомлення до розгляду копія повідомлення надсилається особі, стосовно якої надійшло повідомлення, якщо спосіб зв'язку з особою відомий;

4) у разі прийняття до розгляду повідомлення щодо наявності у дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або в наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, ознак академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації Рада з академічної доброчесності протягом п'яти робочих днів вносить відповідну інформацію до інформаційної системи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) «naqa.svt»;

5) з метою розгляду повідомлення Рада з академічної доброчесності має право: одержувати в установленому законодавством порядку документи та матеріали, необхідні для розгляду повідомлення; залучати зовнішніх експертів для встановлення наявності або відсутності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, у тому числі педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників інших закладів освіти, наукових установ; використовувати відповідне програмне забезпечення для перевірки викладених у повідомленні відомостей та аналізу академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

6) Рада з академічної доброчесності здійснює перевірку викладених у повідомленні відомостей та аналіз академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та приймає рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення;

7) у разі наявності у члена Ради з академічної доброчесності реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду повідомлення, за рішенням Ради він відводиться від відповідного розгляду. Рішення про відвід члена Ради приймається на підставі письмової заяви особи, яка подавала повідомлення, особи, стосовно академічного твору якої розглядається повідомлення, або заяви про самовідвід члена Ради. Заява подається до початку розгляду повідомлення

на засіданні Ради. Член Ради не бере участь у вирішенні питання щодо власного відводу або самовідводу;

8) інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення по суті на засіданні Ради з академічної доброчесності та проєкт рішення Ради не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду надсилаються засобами електронного зв'язку заявнику та особі, стосовно якої розглядається повідомлення, якщо спосіб зв'язку з особою відомий. Інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення в той самий строк оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету. Участь зазначених осіб не є обов'язковою. Вказані особи вважаються повідомленими про дату, час і місце засідання Ради з дня, наступного за днем інформування (оприлюднення відповідної інформації на офіційному вебсайті Університету – якщо спосіб зв'язку з особою невідомий);

9) заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, мають право особисто або через свого представника: бути поінформованими про початок процедури розгляду повідомлення; бути поінформованими про дату, час і місце та бути присутніми під час розгляду повідомлення; ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо інформації у повідомленні стосовно наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі та результатів перевірки повідомлення Радою, надавати до них зауваження; надавати усні та письмові заперечення, пояснення або відмовитися від їх надання; брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

10) засідання Ради з академічної доброчесності для розгляду повідомлення по суті складається з відкритої та закритої частин. Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, їх представники мають право бути присутніми на відкритій частині засідання. На запрошення Ради можуть бути присутніми інші особи. Розгляд повідомлення починається з доповіді про підстави прийняття повідомлення до розгляду, встановлені та досліджені обставини, висновок по суті питання. Головуючий на засіданні може надати слово для пояснень та відповідей на запитання заявнику, особі, стосовно якої розглядається повідомлення, їх представникам, запрошеним особам;

11) Рада з академічної доброчесності на закритій частині засідання за наслідками розгляду повідомлення по суті приймає одне з таких рішень: про позбавлення особи, щодо якої подано повідомлення, наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти, вченого (педагогічного) звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням відповідного академічного твору, — у разі встановлення наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації; про відмову у позбавленні такої особи наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти, вченого (педагогічного) звання — у разі невстановлення наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Рішення Ради має бути обґрунтованим, ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення;

12) рішення Ради з академічної доброчесності оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття. Рішення щодо дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або в наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття також вноситься до

інформаційної системи Національного агентства «naqa.svr». Рішення Ради про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, ступеня вищої освіти, вченого (педагогічного) звання набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження, якщо його не було оскаржено;

13) рішення Ради з академічної доброчесності про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого (педагогічного) звання, а також бездіяльність Ради щодо ухвалення такого рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення може бути оскаржено до Національного агентства протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення рішення чи спливу строку на розгляд повідомлення. Рішення Ради про позбавлення або про відмову у позбавленні ступеня вищої освіти або бездіяльність Ради щодо ухвалення такого рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення може бути оскаржено до Вченої ради Університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення чи спливу строку на розгляд такого повідомлення;

14) у разі отримання Університетом рішення Національного агентства за результатами розгляду скарги на рішення Ради з академічної доброчесності, Рада протягом 10 робочих днів з дня отримання Університетом такого рішення зобов'язана його розглянути та прийняти рішення про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва та/або вченого (педагогічного) звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням академічного твору, у якому Національним агентством було встановлено наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, — у разі встановлення Національним агентством такого факту; про відмову у позбавленні особи відповідного ступеня (звання) — у разі невстановлення Національним агентством наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

15) рішення Ради з академічної доброчесності, прийняте за результатами розгляду рішення Національного агентства, може бути оскаржено до Вченої ради Університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення. Вчена рада Університету у порядку, визначеному внутрішніми актами Університету, розглядає скаргу та за результатами розгляду приймає рішення шляхом таємного голосування. Таке рішення не потребує введення в дію наказом ректора Університету та оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття;

16) Рада з академічної доброчесності при розгляді повідомлення, передбаченого цим пунктом, додатково може: залучити до участі у розгляді (за згодою) колишніх членів відповідної спеціалізованої вченої ради, наукового керівника (консультанта), офіційних опонентів дисертації, які надають пояснення з приводу обставин захисту дисертації; неучасть зазначених осіб не перешкоджає розгляду по суті; призначити одну або кілька додаткових експертиз дисертації або іншого академічного твору, у тому числі з залученням зовнішніх експертів за відповідною галуззю знань і спеціальністю; надати особі, стосовно якої розглядається повідомлення, можливість ознайомитися з його матеріалами та надати пояснення (письмові або усні) у строк не менше тридцяти календарних днів з дня отримання нею повідомлення;

17) у разі позбавлення особи ступеня вищої освіти, наукового ступеня, вченого (педагогічного) звання на підставі академічного твору, що містить ознаки порушення академічної доброчесності, такі ж заходи розглядаються щодо науково-педагогічних, наукових працівників, які виступали науковими керівниками (керівниками роботи), офіційними опонентами, рецензентами та допустили захист (рекомендували до присвоєння) такої роботи. Питання їх відповідальності розглядається Радою з академічної доброчесності у порядку, визначеному цим Положенням.

6.19. Особливості реагування на порушення академічної доброчесності неповнолітніми здобувачами освіти включають такі процедури:

— про факт прийняття до розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності неповнолітнім здобувачем освіти з числа учнів ліцею Університету, здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, які не досягли вісімнадцятирічного віку, невідкладно (не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття до розгляду) повідомляються його батьки або інші законні представники у спосіб, що забезпечує їх ознайомлення з фактом і змістом повідомлення;

— розгляд повідомлення стосовно неповнолітнього здобувача освіти здійснюється за обов'язкової участі його батьків або інших законних представників. У разі обґрунтованої неможливості участі батьків (законних представників) уповноважений орган залучає для участі у розгляді представника органу опіки та піклування або іншого уповноваженого законом органу. Розгляд повідомлення без участі осіб, зазначених у цьому пункті, не допускається, крім випадків, коли неповнолітній здобувач освіти і його батьки (законні представники) у письмовій формі відмовилися від такої участі;

— до неповнолітнього здобувача освіти, який вчинив порушення академічної доброчесності, переважно застосовуються заходи реагування виховного характеру (відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та академічного письма, усне або письмове попередження, повторне виконання навчального завдання). Санкції у вигляді відрахування неповнолітнього здобувача освіти, позбавлення академічної стипендії застосовуються виключно за повторне порушення академічної доброчесності протягом одного року з дня встановлення попереднього факту порушення або за порушення, що спричинило тяжкі наслідки;

— відомості про притягнення неповнолітнього здобувача освіти до академічної відповідальності не оприлюднюються публічно, зокрема не вносяться до загальнодоступних розділів офіційного вебсайту Університету, до досягнення таким здобувачем повноліття, крім випадків, коли оприлюднення є обов'язковим відповідно до закону. Зазначена інформація обробляється і зберігається з дотриманням законодавства про захист персональних даних та особливих гарантій, передбачених для неповнолітніх.

7. Виконання рішень про застосування заходів реагування

7.1. Загальні засади виконання рішень про застосування заходів реагування передбачають такі норми:

— рішення уповноваженого органу (уповноваженої особи) про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності є обов'язковим

для виконання всіма посадовими особами та структурними підрозділами Університету в межах їхньої компетенції;

— виконання рішення про застосування дисциплінарного стягнення (догани, звільнення) здійснюється у порядку, передбаченому Кодексом законів про працю України, з урахуванням рішення уповноваженого органу про встановлення факту порушення академічної доброчесності;

— виконання рішень про позбавлення ступеня вищої освіти, наукового ступеня, вченого або педагогічного звання здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, з урахуванням рішення уповноваженого органу;

— інформація про рішення уповноваженого органу, що набрали чинності, оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету в обсязі, що не суперечить вимогам законодавства про захист персональних даних. Особливості оприлюднення інформації про окремі види рішень визначаються окремим положенням про уповноважений орган;

7.2. Заходи реагування виховного характеру, що застосовуються до здобувачів освіти, передбачають: відвідування тематичних занять (уроків, лекцій, курсів, тренінгів) з академічної доброчесності та/або академічного письма; усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності; письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності; повторне виконання навчального завдання.

Виховні заходи реагування застосовуються науково-педагогічним (педагогічним) працівником у межах поточного контролю, уповноваженою особою з питань академічної доброчесності відповідного структурного підрозділу або уповноваженим органом (Радою з академічної доброчесності) у разі розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності у межах їх компетенції, визначеної пунктом 4.10 цього Положення.

7.3. Періодичні наслідки притягнення до академічної відповідальності передбачають, що:

— педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник Університету, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання;

— особа, стосовно якої встановлено факт відчуження авторства, академічного плагіату (за умови присудження їй на підставі плагіату наукового ступеня, ступеня вищої освіти, присвоєння вченого або педагогічного звання, кваліфікаційної категорії) або приписування авторства (за тих самих умов), не може обіймати посаду ректора Університету протягом 10 років з дня встановлення такого факту.

7.4. З метою обліку встановлених фактів порушень академічної доброчесності в Університеті ведеться внутрішній облік у формі електронного журналу (далі — Журнал). Журнал ведеться уповноваженим органом і містить такі відомості про кожний встановлений факт порушення:

— дата і номер рішення уповноваженого органу;

- відомості про особу, стосовно якої встановлено факт порушення (прізвище, ім'я, по батькові; статус — працівник, здобувач освіти, вступник, експерт, із зазначенням посади чи рівня освіти);
- вид порушення академічної доброчесності;
- стисла інформація про обставини вчинення порушення;
- застосовані заходи реагування (санкції) та строк їх дії;
- відомості про оскарження рішення та результати оскарження (за наявності);
- відомості про фактичне виконання рішення.

Журнал використовується для забезпечення виконання санкцій із встановленим строком дії; перевірки виконання обмежень при призначенні на керівні посади Університету; перевірки на наявність встановлених фактів порушень академічної доброчесності щодо кандидатів на посади наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Університету; підготовки аналітичних та статистичних матеріалів для Вченої ради Університету та ректора; обміну інформацією з Реєстром суб'єктів академічної діяльності, до яких застосовано санкції за порушення академічної доброчесності, що ведеться центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Доступ до Журналу мають: голова, заступник голови, члени і секретар уповноваженого органу; ректор Університету та визначені ним посадові особи; інші особи у визначених цим Положенням випадках. Обробка персональних даних, які містяться у Журналі, здійснюється з дотриманням законодавства про захист персональних даних. Строки зберігання відомостей у Журналі визначаються пунктом 6.4 цього Положення.

8. Прикінцеві та перехідні положення

8.1. Це Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету. Положення оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету не пізніше п'яти робочих днів з дня його затвердження.

8.2. Норми цього Положення застосовуються з 31 липня 2026 року — дня введення в дію Закону України «Про академічну доброчесність». Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату в Університеті (2020) та Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності в Університеті (2022) втрачають чинність з дня введення в дію цього Положення.

8.3. Розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності, вчинені до набрання чинності Законом, здійснюється з додержанням гарантій і прав суб'єктів академічної діяльності, визначених цим Положенням. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності, вчиненого до набрання чинності Законом, застосовується та міра відповідальності, яка на момент вчинення порушення була передбачена законом.

8.4. Окреме положення про Раду з академічної доброчесності Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також інші нормативні акти Університету, передбачені цим Положенням (порядок навчання з академічної доброчесності, порядок перевірки кандидатів на адміністративно-управлінські посади, порядок оприлюднення кваліфікаційних робіт і дисертацій тощо), розробляються та затверджуються Університетом до 31 липня 2026 року.

8.5. До дня введення в дію окремого положення про Раду з академічної доброчесності Київського національного університету імені Тараса Шевченка функції уповноваженого органу, передбачені цим Положенням, тимчасово виконує

Постійна комісія Вченої ради Університету з питань етики, утворена відповідно до Положення про постійні та тимчасові комісії Вченої ради Університету. Робота Постійної комісії з виконання цих функцій здійснюється з дотриманням процедурних гарантій, передбачених цим Положенням, з обов'язковим залученням до її роботи (на засіданнях, де розглядаються повідомлення стосовно здобувачів освіти) представників вищих органів самоврядування здобувачів вищої освіти Університету – Ради молодих вчених Університету та Студентського парламенту Університету. Тимчасове виконання Постійною комісією функцій уповноваженого органу припиняється з дня введення в дію окремого Положення про Раду з академічної доброчесності.

8.6. Університет здійснює щорічний моніторинг ефективності функціонування системи забезпечення академічної доброчесності. За результатами моніторингу уповноважений орган готує щорічний звіт Вченій раді Університету, який містить: статистичні відомості про кількість поданих, прийнятих до розгляду та розглянутих повідомлень про порушення академічної доброчесності за видами порушень і категоріями суб'єктів; узагальнення практики застосування санкцій; виявлені проблеми та пропозиції щодо удосконалення системи; інформацію про проведену роботу з формування культури академічної доброчесності та навчання з академічної доброчесності і академічного письма. Щорічний звіт оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету в обсязі, що не суперечить вимогам законодавства про захист персональних даних.

8.7. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у тому самому порядку, що й його ухвалення, з дотриманням вимоги про погодження з вищими органами самоврядування здобувачів вищої освіти Університету – Радою молодих вчених Університету та Студентським парламентом Університету – в частині, що стосується здобувачів освіти.

8.8. Положення підлягає перегляду у разі внесення змін до законодавства України у сфері забезпечення академічної доброчесності або у разі виникнення потреби з огляду на практику його застосування.

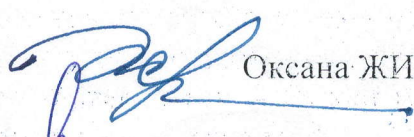
Погоджено:

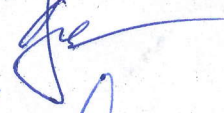
Проректор з наукової роботи

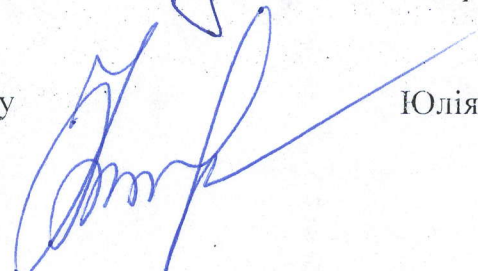
Проректор

з науково-педагогічної роботи

Начальник юридичного відділу

 Оксана ЖИЛИНСЬКА

 Андрій ГОЖИК

 Юлія КРИЛОВА